

τὴν ἄνοιξιν (σημεῖον παχύνσεως) καὶ ἀποκτῶ ἄλλο λεῖον καὶ στυλπνὸν ἐνθ' ἄν.: Μόλις ἔφαί λ'γάξ' χουρταστ'κά, ἀρχ'σι νὰ γιαρίζη "Ακρ. Τὰ πουλάρια γιαρίσαν Σουδεν.

γιαρίμπωμαν τό, Πόντ. (Σταυρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ ι α ρ ι μ π ὶ ὠ μ α ν.

Τὸ ἀπλανές τοῦ βλέμματος, συνήθως ἀνθρώπου καταληφθέντος ὑπὸ ὑπνηλίας.

γιαριμπώνω Πόντ. (Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

1) Προσδίδω ἔκφρασιν ὑγρότητος, χαυνότητος εἰς τὸ βλέμμα ἐνθ' ἄν.: Ἐγιαρίμπωσαν τ' ὀμμάτῃ τ' καὶ τερεῖ (= κοιτάζει). 2) Καταλαμβάνομαι ἀπὸ νόστιαν, γ λ α ρ ὶ ὠ μ α ν: Ἐνύσταξεν, τ' ὀμμάτῃ τ' ἐγιαρίμπωσαν.

γιαρίσι τό, Ἰων. (Βουρλ.) Σίφν. γιαρίσ' Θράκ. (Μάδυτ.) γιαρίσι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γ α ρ ι σ = ἄγων.

1) Ἀμιλλα, συναγωνισμὸς Θράκ. (Μάδυτ.) Ἰων. (Βουρλ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Κάνουν ἓνα γιαρίσι ὅλοι μαζί καὶ τελειώσου do (ἐνν. οἱ ἐργάται τὸ ἔργον των) Ἀπύρανθ. Πιάνω γιαρίσι (= ἀμιλλῶμαι, συναγωνίζομαι) Βουρλ. 2) Ἐρις Σίφν.

γιαρίσμα τό, Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Μεγαρ. Πελοπ. (Σουδεν.) γιάρ'σμα.

Ἐκ τοῦ ρ. γ ι α ρ ι ζ ὶ ω.

Ἐπὶ τετραπόδων ζώων, ἡ κατὰ τὴν ἄνοιξιν ἀλλαγὴ τριχώματος.

γιαρμάς ὁ, σύνθηθ. γιαρμά ἡ, Πόντ. ("Οφ. Τραπ. κ.ά.) γιαρμάς Θεσσ. (Μαυρέλ. Φωτειν. κ.ά.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γ α ρ μ α = σχιστός.

1) Χαραγὴ ἐπὶ τῆς θύρας ἢ τῆς ὀροφῆς Κρήτ. (Χαν. κ.ά.) 2) Ξύλον προερχόμενον δι' ἀποσχίσεως ἐκ κορμοῦ δένδρου Κρήτ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Οἶν. "Οφ. Τραπ.) Σύμ. β) Σανίς εὐκολόσχιστος Θράκ. (Μάδυτ.) γ) Ξυλάριον τιθέμενον κατακορύφως εἰς χαρταετόν, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ τοποθετεῖται τεμαχισμένον τμήμα καλάμου κεκαμμένον εἰς ἡμικύκλιον Σῦρ. 3) Εἶδος ροδακίνου, τοῦ ὁποῦ ὁ πυρὴν σχίζεται εὐκόλως εἰς δύο σύνθηθ.: Ἐφεραν πολλοὺς γιαρμάδες 'ς τὴν ἀγορὰ Ἀθῆν. Δὲ βρήκα καλοὺς γιαρμάδες γιὰ νὰ κάνω γλυκὸ αὐτόθ. Ἰμεῖς τώρα βάνουμε ὅλον γιαρμάδιν (βάνουμε = φυτεύουμε) Μακεδ. (Βέρ.) 4) Σιτηρά, ὡς ἀραβόσιτος, κριθή, ρόβη κ.ά., χονδραλεσμένα, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ὡς τροφή ζώων, ὡς μικρῶν ὀρνίθων, βοῶν, προβάτων, αἰγῶν, χοίρων Θεσσ. (Βρύσ. Μαυρέλ. Φωτειν. κ.ά.) Θράκ. (Καβακλ. Μέτρ. Σκοπ. Τσακίλ.) Λῆμν. Μακεδ. (Ἀλιστράτ. Βέρ. Γήλοφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Νάουσ. κ.ά.): Τό 'καμες γιαρμά τ' ἀλεύρι μ' Μέτρ. Τοῦ καλαμπού' τοῦ κόφτουμι γιαρμά, γιὰ νὰ τοῦ τρώω καλὺτ'ια τὰ πρόβατα Δασοχώρ.

γιαρντίμι τό, Εὐβ. (Κάρυστ. Μετόχ.) Κῶς (Καρδάμ.) γιαρντίμι Ἀνδρ. Θήρ. Ἰων. (Βουρλ.) Κρήτ. Μύκ. Νάξ. (Τρίποδ. κ.ά.) Πελοπ. (Μάν.) Σκῦρ. Σῦρ. γιαρντίμ' Εὐβ. (Μετόχ. Στρόπον. Ψαχν.) Μακεδ. (Ρουμλ.) γιαρντίμ' Θράκ. (Ἀδριανούπ. Καλαμ. Μάδυτ. κ.ά.) Ἰμβρ. Λέσβ. (Πάμφιλ. κ.ά.) Σάμ. (Κουμαδαρ. Μαρθόκ. Παλαιόκαστρ.) ἱαρδίμι Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γιαρντίμιν Πόντ. (Κερασ.) γιαρντίμ' Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) γιαρντίμι Μεγίστ. κ.ά. γιαρντούμ' Ἀδραμ. γιαρντούμ' Θράκ. (Ἀμόρ.) γερντίμ' Πόντ. (Ἀντρέαντ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γ α ρ δ ι μ = βοήθεια.

Συνδρομή, βοήθεια ἐνθ' ἄν.: Θὰ βοηθῶ τὴ θυγατέρα μ', γιὰτ' ἔχει μικρὸ παιδί τσαὶ θέλει γιαρντίμι Σκῦρ. Ἐλᾶτε νὰ μᾶς κάμετε γιαρντίμι (= νὰ μᾶς βοηθήσετε) Κῶς Κάμ'τε τ' λ'γάξ' γιαρντίμ', ποὺ εἶναι φτωχὸς Μετόχ. Ἐλα νὰ μὴ κἀν'ς κουμμάτ' γιαρντίμ' Πάμφιλ. Κάνε τον γιαρντίμι Σῦρ. ἱαρδίμι, βρὲ παιδιά! Κάμετε ἱαρδίμι, νὰ βγατίσωμε (= νὰ τελειώσωμε γρηγορώτερα) Ἀπύρανθ. Τοῦ δ'ωσ' ἓνα γιαρντίμ' καὶ τὸ βγάναν τὸ ἀμάξ' πού 'χε κολλήσ' 'ς τ' λάσπ' Ψαχν. Εὐτάγω γιαρντίμ' (= βοηθῶ τινα διὰ τῶν χειρῶν πρὸς συντέλεσιν ἔργου) Τραπ. Χαλδ.

γιαρντιμτζής ὁ, ἐνιχ. γιαρντιμτζής Θράκ. (Καλαμ. Μάδυτ. κ.ά.) Ἰμβρ. Σάμ. (Κουμαδαρ. Μαρθόκ.) γιαρντιμτζής Μύκ. γιαρντιμτζής Μεγίστ. γιαρντιμτζής Ἀδραμ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γ α ρ δ ι μ c ι = βοηθός. Διὰ τὸν τύπ. γ ι α ρ δ ι μ ι ζ ῆ ς βλ. Σ. Μάνεση, Τροπὴ τῶν συμφώνων τ σ καὶ τ ζ εἰς σ καὶ ζ, Λεξικογρ. Δελτ. 10 (1964-65), 97-179.

Βοηθός, ἐπίκουρος: Ἀ μῶρθουν οἱ γιαρντιμτζήδιν, θὰ γλυτώσω Κουμαδαρ.

γιαροκόφτομαι ἀμάρτ. γιαροκόφτουμαι Πόντ. (Σταυρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ ι ᾶ ρ ι (II) καὶ τοῦ ρ. κ ό φ τ ο μ α ι, διὰ τὸ ὅπ. βλ. κ ό φ τ ω.

Ἐφίσταμαι καθίζησιν, κατακρημνίζομαι: Ἐγιαροκόφτεν τὸ χωράφ' κ' ἐκατήβεν ἀφκά (= ἔπαθε καθίζησιν τὸ χωράφι, ἀπεκόπη καὶ ἐκύλησε κάτω).

γιαρόπουλο τό, ἀμάρτ. γιαρόπον Πόντ.

Ἰποκορ. τοῦ οὐσ. γ ι ᾶ ρ ι διὰ τῆς καταλ. -π ο υ λ ο. Ὡπευτικ., ἀγαπητὸν πρόσωπον.

γιάρος ὁ, (I) Κέρκ. (Αὐχίον. Καρουσ. Περούλ.)—Α. Μηλιαρ. 332 Μ. Στεφανίδ., Ὁρολογ. δημῶδ., 11 Δ. Καββάδ., Βοταν. Φυτολ. Λεξ. 575.

Ἐκ τοῦ Ἑλληνιστ. οὐσ. ἱ α ρ ο ν.

1) Τὸ φυτὸν Ἀρίσαρον τὸ κοινὸν (Arisarum vulgare), τῆς οἰκογ. τῶν Ἀροιδῶν (Araceae)—Δ. Καββάδ. ἐνθ' ἄν. 2) Τὸ φυτὸν Ἀρον τὸ ἰταλικὸν (Arum italicum) ἐπίσης τῆς οἰκογ. τῶν Ἀροιδῶν (Araceae) Κέρκ.—Δ. Καββάδ. ἐνθ' ἄν. Συνών. δ ρ α κ ό ν τ ι, δ ρ α κ ο ν τ ι ᾶ, κ α π α σ ο ύ ρ ι α, κ α τ σ ο ύ λ α ς, φ ι δ ό χ ο ρ τ ο. β) Τὸ ἀνθοφόρον στέλεχος καὶ κατόπιν ἡ ταξικαρπία σπάδιξ τοῦ ἄρου (Αὐχίον. Καρουσ. Περούλ.).

γιάρος ὁ, (II) Κρήτ. (Ἀχεντρ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ἀγρὸς καλλιεργηθεὶς διὰ πρώτην φοράν. β) Ἀγρὸς καλλιεργηθεὶς κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος. γ) Ἡ πρώτη ἄρσις τοῦ ἀγροῦ: Ἡκαμα δὰ τὸ γιάρο καὶ παραῖστερα θεωροῦμε.

γιάσα ἐπιφών. Κύθν. Προπ. (Μαρχαρ.) Σύμ.—Α. Παπαδιαμ., Πεντάρφ. 33. γιάσᾶ Θράκ. (Ἑλληνοχώρ.) Μακεδ. (Βέρ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γ α σ α = εὖγε, μπράβο, ζήτω.

Ἀναφωνεῖται ὑπὸ τῶν ναυτικῶν κατὰ τὴν καθέλκυσιν πλοίου ἢ κατὰ τὴν ἀνέλκυσιν τῶν δικτύων τράτας πρὸς συντονισμόν τῆς ὁμαδικῆς προσπάθειας ἐνθ' ἄν.: Ἐ, γιάσα! Κύθν. Γιάσα, γιάλέσα! Σύμ. Οἱ ναῦται, οἱ ναυπηγοὶ καὶ

